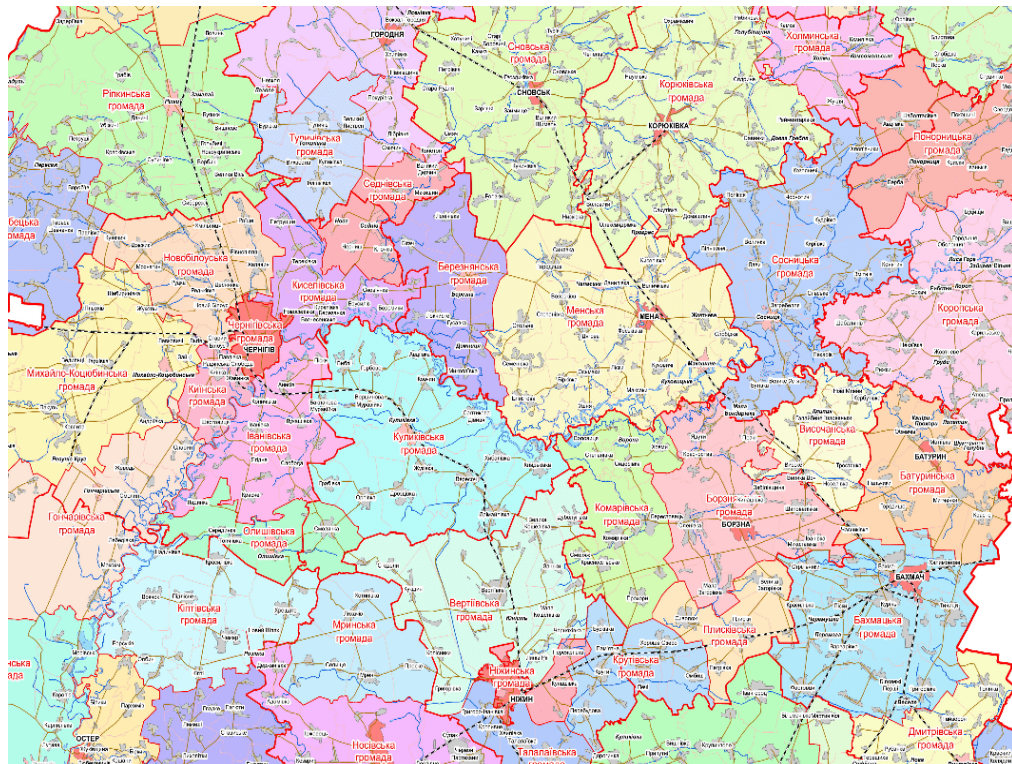

ПРОГРАМА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

на 2024-2026 роки

З М І С Т

Паспорт програми інформатизації Чернігівської області на 2024-2026 роки	3
I. Загальні положення	4
II. Аналіз стану інфраструктури інформатизації та пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку регіону	5
III. Головна мета, завдання та пріоритетні напрями інформатизації області	24
IV. Принципи формування та виконання програми	25
V. Організаційне забезпечення виконання програми	25
VI. Очікувані результати у сфері інформатизації та їх вплив на соціально-економічний розвиток регіону	26
Додаток 1. Ресурсне забезпечення Програми інформатизації Чернігівської області на 2024-2026 роки	27
Додаток 2. Перелік завдань і заходів Програми інформатизації Чернігівської області на 2024-2026 роки	28
Додаток 3. Перелік завдань і заходів Програми інформатизації Чернігівської області на 2024 рік	37

**Паспорт Програми інформатизації
Чернігівської області на 2024 – 2026 роки**

Регіон	Чернігівська область		
Дата, затвердження Програми	Розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 04 грудня 2023 року № 804		
Дата узгодження з Генеральним державним замовником			
Керівник Програми	Перший заступник голови Чернігівської обласної державної адміністрації Мегем Костянтин Миколайович, 14000, м. Чернігів, вул. Шевченка 7, тел. (0462)674071		
Науковий керівник Програми	Доктор технічних наук, професор, професор кафедри інформаційних та комп'ютерних систем Національного Університету «Чернігівська політехніка», проф. Зайцев Сергій Васильович, 14035, м. Чернігів, вул. Шевченка 95, тел.0635620446		
Інформаційно-аналітичний центр	-		
Кількість завдань (робіт) у 2024 році	29		
Кількість завдань (робіт) на 2025 рік	29		
Кількість завдань на 2024-2026 роки	29		
Обсяги фінансування у 2024 році	Всього	Обласний бюджет	Інші джерела
	13657,0	2257,0	11400,0
Обсяги фінансування на 2025	13392,0	1992,0	11400,0
Обсяги фінансування на 2024-2026 роки	39462,0	6262,0	33200,0

Начальник Відділу з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації обласної державної адміністрації

Олександр КЛИМЕНОК

I. Загальні положення

Програма інформатизації Чернігівської області на 2024 – 2026 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до законів України «Про Концепцію Національної програми інформатизації», «Про Національну програму інформатизації», постанов Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 644 «Про затвердження Порядку формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації», від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 №54-р «Про затвердження державних замовників регіональних програм і проектів інформатизації», від 16.11.2016 №918-р «Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні», указів Президента України від 26.08.2021 № 447/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» та від 28.12.2021 № 685/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.10.2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки», постанови Верховної Ради України від 08.07.2022 № 2360-ІХ «Про затвердження завдань Національної програми інформатизації на 2022-2024 роки», Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Чернігівської обласної ради від 18.12.2019 № 4-21/VII, Програми економічного і соціального відновлення та розвитку Чернігівської області на 2023 рік, затвердженої розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 28.12.2022 № 498.

Програма враховує положення щодо напрямів публічної політики в Україні, які знайшли відображення в законах України: «Про електронні довірчі послуги», «Про інформацію», «Про захист персональних даних», «Про доступ до публічної інформації», «Про публічні закупівлі», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», постанові Верховної Ради України від 31.03.2016 № 1073-VIII «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України», розпорядженні Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні».

Програма визначає завдання комп'ютерного, комунікаційного та інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування області для забезпечення інформаційних потреб громадян, суспільства та держави, сприяння соціально-економічному розвитку регіону шляхом упровадження сучасних і перспективних інформаційних та цифрових технологій в усі сфери життєдіяльності регіону.

Основні положення Програми спрямовані на вирішення пріоритетних завдань державної політики з розвитку інформаційного суспільства в Україні та впровадження новітніх ІКТ у всі сфери суспільного життя та діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

II. Аналіз стану інфраструктури інформатизації та пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку регіону.

Чернігівська область одна з найбільших областей України (31,9 тис. км², 5,3 % території України), чисельність населення складає 959,3 тис. жителів (станом на 01.01.2022), розташована у північній частині України і межує з російською федерацією (225,09 км держкордону), республікою білорусь (232,61 км держкордону). За адміністративно-територіальним поділом область включає 5 районів, 1509 населених пунктів, в т.ч. 16 міст, 29 селищ та 1464 села. У результаті реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р на території області утворено 57 територіальних громад.

Стратегічні цілі, визначені Стратегією сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, затвердженою рішенням Чернігівської обласної ради від 18.12.2019 № 4-21/VII:

1. Розвиток людського потенціалу.
2. Комфортні та безпечні умови для життя.
3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки.
4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності *(на основі смарт-спеціалізації регіону)*.
5. Ефективне багаторівневе врядування та управління територіальним розвитком.

Стан доступу до мережі Інтернет

Понад три чверті (78%) населення області, яке повідомило про користування Інтернетом, отримувало послуги не менше ніж раз на день, кожен шостий мешканець – не менше ніж раз на тиждень (але не кожен день).

Вдома Інтернетом користувалися 84% населення, через мобільний телефон – 70%, на роботі – 17%, а кожний дев'ятий – за місцем навчання.

Значне зростання показника числа абонентів мережі Інтернет порівняно з показником минулих років відбулося саме за рахунок користувачів мобільного зв'язку завдяки впровадженню в Україні технології передачі даних 3G/4G.

Ці дані свідчать про значне зростання випадків використання смартфонів для виходу в мережу Інтернет, що потребує, у свою чергу, прискорення розвитку індустрії мобільних додатків.

Основні оператори мобільного зв'язку на території Чернігівської області – ПрАТ «Київстар», ПрАТ «Водафон» та ТОВ «Лайфселл».

Загальна кількість базових станцій – 1005, з яких 99,4% працюючих. Покриття населених пунктів складає 96%.

Щодо проведеної роботи з розширення зони покриття: 6 базових станцій ПрАТ «Київстар», які були запуснені в тестовому режимі, наразі введені в

експлуатацію (м. Чернігів – 2, у селах Покровське, Карацюбине, Червоне Озеро, Нові Яриловичі – по одній).

Крім того, додатково побудовано станції в селах Сокиринці та Кладьківка.

ПрАТ «Водафон» додатково побудовано та введено в експлуатацію 5 базових станцій в селищі Варва та селах Голубичі, Велика Загорівка, Локнисте, Салтикова-Дивиця.

ТОВ «Лайфселл» додатково побудовано та введено в експлуатацію 7 базових станцій в селищі Сосниця, селах Данина, Шестовиця, Макишин, Конотоп, Бирине, Козари.

Усього силами операторів мобільного зв'язку у 2023 році додатково запуснено 20 базових станцій, з яких 2 у прикордонній зоні.

Фіксований доступ до мережі Інтернет забезпечує 97 провайдерів у 697 населених пунктах області (46% від їх загальної кількості).

З них з використанням волоконно-оптичного кабелю (ФТТх, xPON) – у 568 населених пунктах, за технологією супутникового Інтернету – у 149, за технологією xDSL – у 130, з використанням технологій широкосмугового фіксованого радіодоступу – у 129, з використанням інших технологій – у 103.

У рамках реалізації Інтернет-субвенції до оптичної мережі Інтернет було підключено 351 населений пункт в 49 громадах області з орієнтовною кількістю населення 123 тис. осіб.

Було підключено 968 закладів соціальної інфраструктури в області, у т.ч.: 129 шкіл, 50 закладів дошкільної освіти, 1 коледж, 309 будинків культури, 97 бібліотек, 3 мистецькі школи, 241 ФАП, 1 лікарня, 1 поліцейська ділянка, 23 пожежні частин, 5 закладів Мінсоцполітики, 50 ЦНАПів та їх віддалених робочих місць та 58 закладів місцевого самоврядування.

Освіта

Освітня галузь області налічує:

- 5 закладів фахової вищої освіти;
- 18 закладів фахової передвищої освіти;
- 393 заклади загальної середньої освіти;
- 13 закладів професійної (професійно-технічної освіти);
- 15 інтернатних закладів обласного підпорядкування;
- 399 дошкільних установ.

У закладах загальної середньої освіти налічується 21503 одиниці комп'ютерної техніки. Показник кількості учнів на один ПК становить 23,7%, вчителів - 73%. 29,7% (6402 одиниці) комп'ютерної техніки не працює, є застарілою або такою, що потребує оновлення.

У 2023/2024 навчальному році в області із 393 закладів загальної середньої освіти:

- 378 (96%) підключено до широкосмугового (оптичного) інтернету,
- 15 (4%) мають інший інтернет (мобільна точка доступу, технологія ADSL-модемна абонентська телефонна лінія тощо).

Варто зазначити, що тільки за останні три роки підключено до широкосмугового (оптичного) інтернету 182 заклади освіти, в тому числі за

програмою «Інтернет-субвенція 2021 року» 104 заклади загальної середньої освіти та 48 закладів дошкільної освіти.

Відновлено широкопуговий (оптичний) інтернет у 22 закладах загальної середньої освіти та 6 закладах дошкільної освіти, пошкоджених внаслідок широкомасштабної збройної агресії РФ проти України.

Станом на 19 жовтня 2023 року у 8 закладах загальної середньої освіти питання доступу до мережі Internet є найбільш проблематичним, з низькою швидкістю доступу (до 50 Мбіт/с) - 67 закладів, зі швидкістю від 50-100 Мбіт/с - 255 закладів, зі швидкістю доступу більше 100 Мбіт/с - 63 заклади.

Сучасний зміст освіти вимагає використання найновіших технологій. Під час освітнього процесу педагогічними працівниками використовуються відеоуроки, тести та завдання з навчальних предметів, розміщені на рекомендованих платформах для дистанційного та змішаного навчання, таких як Google Classroom, Jitsi. meet, Moodle, безкоштовній онлайн-платформі Be Smart, а також загальнодержавного освітянського проєкту «Всеукраїнська школа онлайн».

Для опанування матеріалу повною мірою з використанням технологій дистанційного навчання необхідні наявність якісного швидкісного інтернету, без якого забезпечення будь-якими сучасними пристроями втрачає сенс.

Вихованці закладів під час онлайн-навчання вимушені використовувати мобільний інтернет, проте не всі населені пункти мають 4G покриття. Така ситуація обмежує доступ учнів до навчального контенту.

Серед причин, які унеможливають якісне проведення освітнього процесу в дистанційному форматі в закладах освіти за повідомленням органів управління освітою є відсутність швидкісного інтернету в частині закладів та нестабільний або відсутність інтернету, особливо під час відключення електроенергії.

Із 393 укриттів, що розташовані у загальноосвітніх навчальних закладах області, у 162 забезпечено доступ до швидкісного інтернету та організовано Wi-fi доступ.

Навчальні заклади області запроваджують інструменти STEM/ STEAM-освіти, забезпечуються обладнанням для 3D-друку, в т.ч. за підтримки міжнародних благодійних організацій. Шириться процес впровадження е-журналів та е-щоденників, застосування елементів AR/VR та штучного інтелекту в навчальному процесі. Вчителі та учні регулярно беруть участь у навчаннях та тренінгах з покращення цифрових навичок, інфо- та кібергігієни.

Підготовку фахівців за різними напрямками ІТ-спеціальностей здійснюють 3 заклади вищої освіти: Національний університет «Чернігівська політехніка», Національний університет імені Т.Г. Шевченка та Ніжинський державний університет імені М. Гоголя, а також 3 заклади фахової передвищої освіти: "Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій" Національного університету "Чернігівська політехніка", Ніжинський фаховий коледж НУБП, Прилуцький технічний фаховий коледж, за 4-ма напрямками, із загальним ліцензійним обсягом 737 осіб (527 - заклади вищої освіти, 210 - заклади фахової передвищої освіти).

Освітня область з метою ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій підвищують кваліфікацію з питань розроблення та використання інтерактивних вправ та сервісів засобами дистанційного навчання, такими як: Classroom, LearningApps, Kahoot, Padlet, WordArt, Classtime, Quizizz, Wizer.me, Scratch.

Вчителі області проходять курси підвищення фахової кваліфікації з питань формування цифрової компетентності: «Створення цифрового освітнього середовища для дистанційного навчання учнів»; «Управлінські та методичні аспекти організації дистанційного навчання»; «Розвиток цифрової компетентності вчителя фізики та астрономії в умовах нової української школи»; «Розвиток цифрової компетентності вчителя математики в умовах Нової української школи»; «Використання платформи moodle в освітньому процесі»; «Використання інтерактивної дошки в освітньому процесі»; «Діджиталізація навчального контенту з біології та екології»; «Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі»; «Діджиталізація навчального контенту в початкових класах»; «Створення електронних освітніх ресурсів» та ін.

Охорона здоров'я.

Сфера охорони здоров'я області налічує 76 лікувальних закладів, поліклінік, амбулаторій, профілакторіїв; кількість ліжок складає 7482; лікарів (осіб) – 3 260; середнього медичного персоналу – 8154.

Реформування системи охорони здоров'я, що полягає в запровадженні принципу «гроші йдуть за пацієнтом», потребує створення управлінських систем для оцінки ефективності вкладених ресурсів на всіх рівнях надання медичної допомоги населенню: первинної, вторинної спеціалізованої, третинної спеціалізованої та екстреної, впровадження сучасних електронних систем її оцінки. З цією метою в області формуються як власні медичні бази даних, так і використовуються загальнодержавні.

Всі заклади охорони здоров'я та робочі місця лікарів первинної ланки надання медичної допомоги населенню забезпечені комп'ютерною технікою та підключені до інтернету. З запровадженням воєнного стану також використовується мережа супутникового інтернету Starlink.

Із 74 укриттів, що розташовані у закладах охорони здоров'я області, у 24 забезпечено доступ до швидкісного інтернету та організовано Wi-fi доступ.

Для запровадження персоніфікованих принципів управління наданням медичної допомоги всі медичні заклади, сімейні лікарі та педіатри, що надають первинну медичну допомогу, зареєстровані та використовують загальнодержавну електронну систему охорони здоров'я eHealth, та інформаційну систему для пацієнтів - сервіс запису до лікарів та зберігання медичних даних HELSI.

В медичних закладах м. Чернігова запроваджені власні програмні комплекси, такі як MEDSTAR, ASKEP та HEALTH-24, які є робочим інструментом медичних працівників.

З метою оцінки діяльності системи охорони здоров'я області в медичних

зкладах продовжують використовуватись програмні комплекси «Кадри», «Смертність», «Стаціонар» та «Медстат».

Для оперативного збору медичної інформації, що стосується прийняття оперативних управлінських рішень, широко використовуються Google платформи з різних питань, що скорочує термін отримання необхідних даних та дозволяє своєчасно приймати необхідні рішення.

Проблемою залишається недостатній рівень використання ліцензійного програмного забезпечення, зокрема операційних систем та офісних додатків.

Основними пріоритетними завданнями галузі охорони здоров'я на 2024-2026 роки вважаються:

продовження застосування інформаційних систем, функціонування яких передбачене законодавством;

оновлення апаратно-програмного забезпечення;

впровадження функції статистичної оцінки стану здоров'я населення окремих регіонів, територіальних громад, населених пунктів на рівні сімейного лікаря та медичного закладу в цілому відповідно до завдань МОЗ.

Соціальний захист.

В області налічується 10 установ соціального захисту населення, які забезпечені фіксованим широкопasmовим доступом до мережі Інтернет із швидкістю не менше 100 Мбіт/с. Органи соціального захисту населення беруть активну участь у запровадженні онлайн послуг, які запроваджувалися на центральному рівні, а саме: програмних комплексів «Соціальна громада», «С-малятко», «Монетизація одноразової натуральної допомоги „пакунок малюка”», «Монетизація пільг та субсидій», «Допомога поруч», «Компенсація послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня”» тощо.

Департаментом соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації на виконання Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1353-р, з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2020 № 1278 «Про запровадження експериментального проекту з реалізації функціоналів першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери», Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 404 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 1130), виконується поетапне впровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (далі – ЄІССС) в області.

Станом на жовтень 2023 року вже реалізовано та впроваджено у промислову експлуатацію окремі функціонали ЄІССС, які забезпечують автоматизацію процесів призначення, нарахування та виплат допомог на проживання внутрішньо переміщеним особам, реалізовано перший етап створення підсистеми ЄІССС «Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» в частині, що забезпечує процес реєстрації надавачів соціальних послуг.

Також в області впроваджено програмне забезпечення в частині

призначення, нарахування та виплати 6 допомог (малозабезпеченим сім'ям, на дітей одиноким матерям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, при усиновленні дитини) на промисловому середовищі ЄІССС.

У рамках проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» за підтримки Світового банку Міністерством соціальної політики України об'єднаним територіальним громадам надавалося технічне оснащення для організації виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей. В ході реалізації проєкту 23 територіальні громади отримали 72 одиниці комп'ютерної техніки.

Культура

В області налічується: 36 комунальних та 4 національні музеї; 4 театри; 579 бібліотек; 737 установ клубного типу; 39 мистецьких шкіл; 1 філармонія.

На території області розташовано: 3573 пам'ятки археології; 2606 пам'яток історії; 310 пам'яток архітектури та містобудування; 62 пам'ятки монументального мистецтва.

Частина закладів зазнала повного або часткового руйнування та знищення фондів в результаті повномасштабної агресії і наразі потребує відновлення, в т.ч. в частині забезпеченості засобами інформатизації.

Туризм

В рамках реалізації проєкту регіонального розвитку «Чернігівське князівство від тисячоліття історії до сучасної туристичної промоції» було здійснено удосконалення туристичного порталу «Чернігівщина туристична» та з метою популяризації туристичних об'єктів та маршрутів області встановлені туристичні сенсорні кіоски у Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана, Новгород-Сіверському історико-культурному музеї-заповіднику «Слово о полку Ігоревім», Національному історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця», в місті Ніжині, Менському зоологічному парку загальнодержавного значення, Сосницькому літературно-меморіальному музеї О.П. Довженка, парку природи «Беремицьке», Національному історико-культурному заповіднику «Качанівка». У рамках реалізації регіонального проєкту «Чернігівське князівство від тисячолітньої історії до сучасної туристичної промоції», який було розпочато у 2021 році, Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації проведено роботу щодо підтримки та наповнення обласного туристичного порталу «Чернігівщина туристична» (chernihivregion.travel). Туристичний портал області регулярно наповнюється інформацією про

туристичні об'єкти та послуги, можливості для відпочинку, цікавими та маловідомими фактами з історії нашого краю, флори та фауни. З метою надання актуальної інформації оновлено базу даних об'єктів та роботу розділу «Музеї», відновлено опцію прорахунку часу у дорозі в розділі «Маршрути» та додано 10 нових об'єктів.

Наявність значної історико-культурної спадщини зумовлює великий туристичний потенціал як в містах, так і в сільській місцевості області. Але природничо-туристичні локації області зазнали руйнувань в ході повномасштабного вторгнення або частково заміновані, в результаті чого певний час не можуть бути залучені до мережі туристичних маршрутів. Отже, здійснення заходів у межах програми інформатизації з подальшої розробки різноманітних туристичних пішохідних, велосипедних, автомобільних маршрутів, їх популяризація на сайтах облдержадміністрації та органів місцевого самоврядування, створення та розміщення відповідних промо-мувіз в YouTube розглядається як перспективний напрямок.

Музейна справа

Музейні заклади області забезпечені комп'ютерною технікою та Інтернетом (крім Михайло-Коцюбинського історико-краєзнавчого музею, Варвинського історико-краєзнавчого музею, музею-садиби Л.М. Ревуцького, Світанківського історико-краєзнавчого музею Українсько-Чесько-Словацької дружби). В музейних закладах області налічується 155 автоматизованих робочих місць, з них 60 одиниць обладнані сучасною технікою та 95 – застарілою технікою (до 2016 року).

Наявність у районах тільки одного інтернет-провайдера створює проблеми, пов'язані з якістю Інтернету, такі як низька швидкість інтернет-з'єднання та короткочасне зникання доступу до мережі Інтернет. Кількість музейних установ області, які під'єднані до мережі Інтернет, становить 27, швидкість інтернет-з'єднання в більшості закладів становить 48,552 Мб/с, у 7 музейних закладах – 100 Мбіт/с, що забезпечує якісний відеозв'язок. У 12 музейних закладах є підключення wi-fi для відвідувачів на території та у 18 закладах wi-fi для відвідувачів тільки у приміщенні. Також необхідно вирішувати проблему застарілого обладнання та забезпечення закладів сучасною технікою.

За рахунок залучення коштів міжнародної технічної допомоги у 2020 році Чернігівським обласним художнім музеєм імені Григорія Галагана впроваджено проєкт «Digit'AllMuseum» (Цифровий музей). У рамках проєкту колективу «Discover UA» з оцифрування руйнувань у нашій області створено віртуальний музей пам'яті війни на Чернігівщині «Війна впритул». У музеї за допомогою

3-D турів на сайті «Чернігівщина туристична» можна побачити жахливі наслідки російського вторгнення у Чернігові та області: це тури найбільш зруйнованими об'єктами м. Чернігова та с. Новоселівка. На сьогодні представлено 28 зруйнованих об'єктів. Музей і надалі буде доповнюватися об'єктами, які зазнали руйнувань внаслідок військової агресії російської федерації. Дефіцит забезпеченості музеїв складає 25 % цифрової фотоапаратури

для здійснення оцифрування колекцій та 25% іншою оргтехнікою (сканери). До цифрової електронної бази історичного музею заведено майже 20% колекції, з них понад половина за останній рік.

Відсутність у системі Міністерства культури та інформаційної політики розробленого та впровадженого програмного забезпечення «Електронний реєстр культурних цінностей», «Облік музейних колекцій» веде до вимушеного пошуку альтернативних програм, які не завжди можна адаптувати до нормативних документів, що створюються у процесі діяльності.

Сфера культури потребує використання сучасних ІТ- та цифрових технологій, таких як AR/VR, оцифрування експонатів, 3d-hologram, 3d-mapping, створення 3D-маршрутів, що сприятиме популяризації наявних музейних фондів області як серед її мешканців, так і в Україні та світі.

Бібліотечна справа

Одним з прикладів недостатнього забезпечення комп'ютерною технікою є бібліотечна система. З 576 бібліотек у Чернігівській області лише 197 мають комп'ютери, кількість яких – 651, з них 171 бібліотека та 543 комп'ютери відповідно мають доступ до Інтернету. Варто зазначити, що більшість наявної у закладах культури комп'ютерної техніки є застарілою, в той час як новою суспільною роллю бібліотек стає адаптація бібліотечного простору для демократичного врядування в громадах.

Так, Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових у своїй діяльності реалізує такі завдання. У закладі функціонує Регіональний тренінговий центр (РТЦ) за програмою «Бібліоміст». РТЦ успішно працює після завершення роботи проєкту на базі відділу інформаційних технологій та електронних ресурсів. У грудні 2014 року в РТЦ розпочато новий проєкт «У Всесвітній мережі всі покоління», який передбачає навчання основам комп'ютерної грамотності та роботи в інтернеті людей поважного віку, які є користувачами бібліотеки. РТЦ допомагає та підтримує у реалізації цікаві та корисні некомерційні ініціативні навчання, семінари, пресконференції та інші масові заходи. З 2015 року РТЦ став майданчиком для проведення віківишкочів у ВікіСтудії з написання української електронної енциклопедії. Сертифіковані працівники бібліотеки також роблять дописи до вищезазначеного ресурсу.

У межах щорічного Всесвітнього тижня медіа та інформаційної грамотності у РТЦ проводяться різноманітні заходи задля протидії російській пропаганді з метою підвищення рівня обізнаності й медіаграмотності в суспільстві. Інформаційна гігієна та кібербезпека в умовах повномасштабної війни, що триває в Україні, – надзвичайно важлива справа.

У вільний від тренінгової діяльності час РТЦ виконує функцію інтернет-центру з безкоштовним доступом до інтернету. Відвідуваність РТЦ – близько 12000 тис. користувачів на рік.

Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових приєдналася до національної кампанії з цифрової грамотності «Будь на часі!». Тепер вона – офіційний Хаб у межах цього проєкту і консулює всіх охочих стосовно безкоштовного навчання на національній онлайн-платформі з цифрової

грамотності «Дія. Цифрова освіта», а також надає доступ до неї.

З 2020 року розпочалося проведення щотижневих тренінгів «Будь на часі! Курс цифрової грамотності за проектом «Дія. Цифрова освіта», учасникам яких розповідають, що таке цифрові компетенції, чому вони необхідні кожному та допомагають опанувати їх.

У багатьох бібліотеках області діють такі Хаби, але, на жаль, не в усіх. Тому бібліотекою, як методичним центром для інших бібліотек області, ведеться інформування та навчання сільських бібліотекарів, які роблять перші кроки на шляху до створення Хабів.

Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових має офіційний вебсайт, де можна ознайомитися з основною діяльністю бібліотеки, а саме новинами, електронним каталогом, переліком нових надходжень, хронікою культурного життя Чернігівщини, календарем знаменних дат, віртуальними виставками, мистецьким вернісажем, бібліотечним фахівцям ознайомитися з методичними матеріалами тощо. Працюючи над оптимальним задоволенням користувачів, бібліотека почала розвивати і сервісні послуги: онлайн-запис до бібліотеки; онлайн-замовлення документів; онлайн-замовлення екскурсій; онлайн-замовлення для ЗМІ; продовження терміну користування книгою; віртуальна довідка; електронна доставка документів.

Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових має широке представництво у віртуальному інформаційному просторі. Інструменти соціальних мереж допомагають доносити інформацію до громад у дуже зручний спосіб: розміщувати інформацію, фото- та відеоматеріали, а також рекламувати діяльність бібліотеки.

Система автоматизації бібліотек «ІРБІС», якою наразі користується Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових, включає в себе шість автоматизованих робочих місць (АРМ) – АРМ Адміністратор, АРМ Комплектатор, АРМ Каталогізатор, АРМ Читач, АРМ Книговидача та Web ІРБІС. Станом на 01.01.2023 обсяг записів у електронному каталозі складав 194679 записів. Наповнення електронного каталогу носить універсальний характер та орієнтується на потреби «споживача» (паспорт-характеристика електронного каталогу на 01.01.2023).

Враховуючи моральну застарілість комп'ютерного парку, неповне проведення ретроспективи фонду, а саме його активної частини, та відсутність комп'ютерів на місцях видачі літератури відділу абонементу, поки що неможливе функціонування АРМ Книговидача. Враховуючи значний розвиток ІТ-технологій та орієнтуючись на сучасного користувача, від якості обслуговування якого залежить перевага, конкурентоспроможність та імідж бібліотеки в цілому, дана прогалина є значним мінусом у подальшому розвитку. Наразі існує потреба у переведенні системи автоматизації бібліотеки з АБІС «Ірбіс» на АБІС «Коха».

Масштабна робота ведеться бібліотекою зі створення «Електронної бібліотеки», яка була започаткована ще у липні 2011 року. Електронна бібліотека (ЕБ) – комплексна інформаційна система, завдання якої – накопичення, зберігання та ефективного використання документів та видань, що

представлені в електронному вигляді, для вирішення просвітницьких, наукових та довідкових задач, спрямованих на задоволення потреби в інформації та читання для задоволення. З розвитком ЕБ у структуру бібліотеки був введений структурний підрозділ сектор електронних ресурсів. На сьогодні «Електронну бібліотеку» наповнюють сім повнотекстових БД: «Книжкова пам'ять України. Чернігівщина» (78 книг), «Митці Сіверянського краю» (169 книг), «Наші видання» (257 книг), «Іменні колекції» (32 книги), «Тематичні колекції» (16 книг), «Галузеві видання» (31 книга), «Періодичні видання Чернігівщини» (33 газети та 2 журнали, на 01.01.2023 19169 файлів) – електронні версії повнотекстових документів місцевих газет і журналів. Даний розділ є родзинкою Електронної бібліотеки, адже немає аналогів у жодній обласній бібліотеці України.

25 травня 2016 року набув чинності наказ Міністерства культури України № 360 «Про затвердження Порядку формування зведеного каталогу оцифрованих видань», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.06.2016 за № 867/28997. Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових співпрацює з Національною бібліотекою імені Ярослава Мудрого в реалізації даного проекту. Бібліотека активно долучилася до формування зведеного каталогу і наразі займає перше місце серед обласних бібліотек України за кількістю наданого матеріалу.

У структурному підрозділі бібліотеки функціонує редакційно-видавничий сектор. Потрібно враховувати специфіку даного напрямку роботи бібліотеки. Сектор відповідає за якісне, коректне наповнення видань бібліотеки матеріалами, за макетування, верстку та естетичну привабливість, що передбачає роботу з графічними та векторними редакторами, які потребують сучасної оновленої комп'ютерної та оргтехніки.

На базі Чернігівської ОУНБ імені Софії та Олександра Русових створено Центр по обслуговуванню користувачів з особливими потребами. Його мета – підвищення поінформованості та освіченості людей з особливими потребами, задоволення їх інформаційних запитів, виявлення і розвиток індивідуальних і творчих здібностей, сприяння їх самореалізації. Центр має намір розширювати свою діяльність та розпочати роботу зі створення аудіоподкастів. Аудіоподкаст – це звуковий файл, який розповсюджується безкоштовно в інтернеті для масового прослуховування цільовою аудиторією. В даному випадку створення таких повідомлень буде направлено на задоволення потреб людей з вадами зору.

Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових є загальнодоступним інформаційним закладом, тому забезпечення, встановлення та використання на її базі ліцензійного програмного забезпечення вкрай необхідне.

Враховуючи військовий стан України в другій половині 2023 року Чернігівська ОУНБ імені Софії та Олександра Русових долучилася до проекту SUCHO (Saving Ukrainian Cultural Heritage Online), який надає захищене місце на сервері українським історико-культурним інституціям у рамках своєї волонтерської роботи з підтримки української культурної спадщини. Наразі

створюються архівні копії електронного каталогу, електронної бібліотеки, сайту.

Освіта в галузі культури

У фахових коледжах області налічується 117 одиниць комп'ютерної техніки, укомплектовано 4 комп'ютерні класи, де налічується 30 одиниць комп'ютерної техніки, забезпеченість комп'ютерних класів складає 46,6%, 47,3% комп'ютерної техніки є застарілою та потребує оновлення, ліцензійне програмне забезпечення відсутнє. Наразі у всіх корпусах закладів є доступ до мережі Інтернет, у навчальних корпусах та гуртожитку коледжу доступ до мережі зі швидкістю 100 Мбіт/с. Адміністрація коледжів має доступ до мережі Інтернет зі швидкістю 50 Мбіт/с, що в подальшому буде недостатньо, оскільки на даний час у закладах використовуються програми «MEDOC», програма нарахування заробітної плати, програма ведення ЄДЕБО, а до кінця року заклад буде використовувати програму для ведення бухгалтерського обліку ФІТ-БЮДЖЕТ.

Здійснення якісного освітнього процесу потребує придбання ліцензійного програмного забезпечення, такого як: операційні системи MS Windows 10 Pro, офісний пакет MS Office 2016 Pro; Adobe Photoshop та спеціалізованого ПЗ, зокрема, програм для роботи з нотним станом та нотною партитурою, програми для роботи з електронною картотекою в бібліотеках, програми для роботи зі звуком, онлайн інструмент для графічного дизайну.

Економічний розвиток та інвестиційна політика

В рамках Комплексної Програми підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021-2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна», затвердженої рішенням Чернігівської обласної ради від 26.01.2021 № 5-2/VIII, удосконалено (приведено у відповідність до нового адміністративно-територіального устрою регіону) двомовну (українська, англійська) Інтерактивну інвестиційну карту Чернігівської області, яка є джерелом корисної інформації для потенційного інвестора щодо наявних в регіоні об'єктів для інвестування (вільні земельні ділянки, незадіяні приміщення, об'єкти незавершеного будівництва, родовища корисних копалин та інвестиційні пропозиції). Для якісного відображення потенціалу кожної територіальної громади планується створення особистих кабінетів для оновлення та доповнення об'єктів.

Також було створено новий онлайн-інструмент комунікації діючих та потенційних інвесторів з місцевими органами виконавчої влади «Кабінет для інвестора», що містить онлайн-форми зворотного зв'язку: «Бажаю інвестувати»; «Маю інвестиційну пропозицію»; «Маю проблемне питання».

Крім того, заплановані заходи щодо розробки templates (веб-шаблонів) Інвестиційних паспортів громад Чернігівської області «Investment.ID».

У рамках реалізації заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Чернігівської обласної ради від 28.10.2020 № 41-25/VII, з метою оперативного

інформування представників бізнесу, на офіційних сайтах Чернігівської обласної державної адміністрації, Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації, а також в соціальній мережі Facebook (в т.ч. на сторінках Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» та Агенції регіонального розвитку Чернігівської області) розміщуються записи онлайн трансляцій заходів, що проводяться Департаментом економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації спільно з Державною організацією «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» та Агенцією регіонального розвитку Чернігівської області, а також інформація щодо змін у законодавстві, фінансової підтримки, зокрема грантових та кредитних державних, міжнародних програм, та інша актуальна інформація для суб'єктів господарювання та підприємців-початківців.

На офіційному сайті Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації в рубриках «Сторінка для підприємця», «Дайджести для бізнесу» та «Бізнес в умовах війни» постійно оновлюються матеріали щодо інформаційно-консультаційної підтримки суб'єктів господарювання та осіб, які бажають відкрити власну справу, дайджести щодо грантових можливостей та освітніх проєктів для бізнесу та дайджест можливостей від Дія.Бізнес.

Житлово-комунальне господарство та розвиток транспортної інфраструктури.

З метою поліпшення обслуговування абонентів у галузі житлово-комунального господарства на сьогодні більшістю підприємств-постачальників комунальних послуг забезпечено ведення офіційних вебсайтів, на яких розміщується актуальна інформація щодо контактних даних підприємств, графіків їх роботи, аварійних ситуації та порушень у наданні комунальних послуг, орієнтовні терміни їх усунення, тарифи на ті чи інші послуги та новини підприємств.

Більшістю комунальних підприємств забезпечено функціонування особистих кабінетів абонентів, через які споживачі мають змогу самостійно спостерігати й контролювати свій фінансовий баланс, заносити покази лічильників, проводити онлайн оплату тощо. Основними підприємствами у сфері надання комунальних послуг, зокрема АТ «Чернігівобленерго», АТ «Чернігівгаз», АТ «Облтеплокомуненерго», КП «Чернігівводоканал», у месенджерах створено чат-боти, за допомогою яких споживачі оперативно отримують інформацію щодо припинення надання комунальних послуг, їх причини та час тривалості, а також можуть передавати показники лічильників.

Через офіційні вебсайти АТ «Укрзалізниця», ПРАТ «ЧОПАС» та турсервісів мешканці області мають змогу придбати електронні квитки на залізничні потяги, автобуси внутрішньообласної мережі, міжміського (міжобласного) та міжнародного курсування. Транспортні засоби, які обслуговують маршрутну мережу міста Чернігів, обладнані GPS-трекерами. За допомогою GPS-моніторингу транспорту пасажирів можна отримати вичерпну

інформацію про місце знаходження рухомого складу громадського транспорту, у тому числі низькопідлогових тролейбусів, час прибуття його на зупинку та ефективно планувати свій час. Особливо це важливо для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Наразі в частині комунальних транспортних маршрутних засобів м.Чернігова впроваджено автоматизовану систему оплати проїзду.

Будівництво, містобудування та архітектура

Одним з пріоритетних питань територіального розвитку та містобудування в цілому є створення та подальше ведення містобудівного кадастру як державної системи зберігання і використання геопросторових даних про територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Створення системи містобудівного кадастру області та запуск геопорталу (вебсайту) в експлуатацію дало можливість реалізувати Схему планування території області, стратегію її розвитку, постійно забезпечувати органи державної та місцевої влади актуальною і об'єктивною інформацією про дійсний стан і статус об'єктів землекористування та нерухомості, зміни їх характеристик, функціонального використання, результатів економічної оцінки, метричних даних, використовувати широкий функціонал формування запитів до інтерактивної цифрової бази даних містобудівного кадастру області, створило можливість розміщення користувацької картографічної інформації тощо. Користувачі у свою чергу отримали широке коло геоінформаційних сервісів і послуг, можливість отримання вільного доступу до затвердженої містобудівної документації через геопортал містобудівного кадастру.

У кінці 2021 року завершилася регіональна цільова Програма створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2021 роки, в редакції рішення другої сесії обласної ради восьмого скликання 26.01.2021 № 8-2/VIII, розроблена Управлінням містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації. У 2022-2023 роках Програма не була затверджена, проте були визначені основні пріоритетні завдання (перспективи) на 2024 рік:

- розроблення нової Програми створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області з врахуванням всіх законодавчих змін;

- завершення формування апаратно-технічного забезпечення містобудівного кадастру області;

- тестова експлуатація 2-ї редакції геопорталу містобудівного кадастру в дослідному режимі;

- вдосконалення (доукомплектація) функціоналу геопорталу (веб-сайту) містобудівного кадастру додатковими модулями;

- підключення по WEB-протоколам державних геоінформаційних ресурсів, регіональних кадастрових систем;

- налагодження взаємодії зі структурними підрозділами обласної державної адміністрації, районними державними адміністраціями, іншими суб'єктами надання інформації до містобудівного кадастру Чернігівської області.

Поступове відновлення територіальних громад та потреба у відновленні втраченої в результаті воєнної агресії містобудівної документації на місцевому рівні є фактором впровадження містобудівного кадастру в територіальних громадах області як інструменту, який відкриває доступ до містобудівної та земельпорядної інформації, що, у свою чергу, сприятиме створенню конкурентного інвестиційного середовища і залученню інвестицій в перспективі.

Об'єднання в єдиній автоматизованій системі інформаційних ресурсів галузевих кадастрів та інформаційних систем з питань використання територій їх кадастрового, економічного, інженерно-геологічного, сейсмічного, гідрологічного та іншого районування створить передумови для переходу на новий рівень управління територією. Впровадження містобудівного кадастру в територіальних громадах є інструментом, який дозволяє побачити та проаналізувати подальші перспективи місцевого розвитку, взяти безпосередню участь у реалізації проектів.

Сільське господарство

Сільськогосподарський сектор є ваговою складовою економіки Чернігівської області, що формує близько 30 % валового регіонального продукту регіону. В області працює 1405 агропідприємств, у тому числі 657 фермерських господарств.

Сільське господарство є одним з найперспективніших середовищ для застосування інформаційних технологій. Ефективне та стале функціонування господарюючих суб'єктів з використанням новітніх інформаційних технологій у цій сфері дозволить збільшити продуктивність сільськогосподарського виробництва та матиме потужний позитивний ефект для його розвитку.

Вже багато років сільгоспвиробники широко використовують системи автоматизації бухгалтерського обліку, управлінських та сільськогосподарських процесів.

З метою ефективного та прозорого залучення і розподілу усіх видів підтримки для українських аграріїв Міністерством аграрної політики та продовольства України створена автоматизована електронна система Державний аграрний реєстр (ДАР).

Одразу після заповнення реєстраційної форми та надання згоди на обробку персональних даних в ДАР створюється персональний електронний кабінет агровиробника (Кабінет), до якого автоматично підвантажуються дані з інших державних реєстрів про його господарську діяльність, земельний банк, поголів'я тварин тощо.

Зокрема ДАР вже з'єднаний з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, Державним земельним кадастром, Державним реєстром речових прав, а також із Єдиним державним реєстром тварин. При кожному вході в Кабінет інформація з реєстрів оновлюється.

В електронному Кабінеті ДАР також міститься актуальна інформація про доступні програми підтримки. Заявки на участь у них подаються онлайн через Кабінет. Крім того, система в режимі реального часу інформує агровиробника

про нові можливості.

Реєстрація та подання заявок на участь у програмах підтримки ДАР є безкоштовними.

За останні роки впровадження інформаційних технологій в сільському господарстві призвело до коригування способів обробки сільськогосподарських культур та управління полями. ГІС технології та GPS сільське господарство, супутникові знімки, застосування дронів та аерофотозйомки у поєднанні з сучасними програмними комплексами дозволили змінити концепцію сільського господарства, зробивши його більш вигідним, ефективним, безпечним та простим.

Як результат, суб'єкти господарювання отримують значні вигоди від інформаційних технологій у сільському господарстві, що постійно розвиваються.

Однією із причин повільного розвитку технологій у сільському господарстві є обмежений доступ суб'єктів господарювання до якісного інтернету та зв'язку у сільській місцевості, а особливо у прикордонні. Також, у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, обмежено використання дронів, що негативно впливає на розвиток сучасного сільськогосподарського виробництва. Замінування територій області та прикордонна воєнна небезпека не сприяють активному поновленню застосування та запровадженню нових ІТ- та цифрових технологій у сільському господарстві.

У той же час, зміна кліматичних умов є фактором, що спонукає місцевих сільгоспвиробників до пошуку нових ідей у діяльності та засобах їх впровадження із застосуванням цифрових технологій. Перспективним завданням цифровізації агросектору залишається створення таких шарів в ГІС, як сівозмін, внесення добрив, час та спосіб обробки ґрунтів, система захисту рослин та багаторічних насаджень тощо, з метою отримання екологічно безпечних та економічно ефективних результатів сільськогосподарської діяльності.

Стан інформатизації органів місцевого самоврядування області

В області станом на 04.12.2023 функціонує 45 центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), 1 територіальний підрозділ та 72 віддалені робочі місця адміністраторів ЦНАП. До кінця 2023 року, згідно з чинним законодавством, планується утворення ЦНАП ще у 12 громадах.

Найбільш затребувані послуги у ЦНАП: послуги з реєстрації місця проживання, послуги, пов'язані з державною реєстрацією нерухомого майна, послуги соціального характеру, послуги у сфері державного земельного кадастру.

За підтримки міжнародних партнерів продовжується робота з впровадження процесів цифровізації громад Чернігівщини. Регіон став одним з цільових для реалізації Програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), яка реалізується протягом 2015-2023 років Фондом Східна Європа та Фондом Innovabridge у партнерстві з Міністерством

цифрової трансформації України. Цільовими обрано Бобровицьку, Іванівську, Сновську та Менську територіальні громади.

В межах діяльності Програми EGAP спільно з громадами були визначені пріоритети цифрового розвитку та сформований план співпраці:

1. Цифрова трансформація ЦНАП: цільові громади отримують системну підтримку від EGAP, в т.ч у напрямку доступності послуг та трансформації ЦНАП у Дія Центри. Це –аудит діяльності ЦНАП, надання рекомендацій щодо підвищення ефективності надання послуг, експертна підтримка, а також допомога у облаштуванні приміщень, впровадження систем енергонезалежності ЦНАП, мобільних рішень (мобільні валізки), забезпечення обладнанням, в т.ч для оформлення біометричних документів у ЦНАП та багато іншого.

Крім того, наразі триває будівництво сучасного модульного Дія Центру у Сновській громаді, з можливістю його подальшого комплектування обладнанням, меблями, системами вентиляції/кондиціонування тощо.

2. Цифрова трансформація муніципалітету:

1) реалізація проекту «Е-документообіг для місцевих рад» (проект реалізується спільно з Чернігівською обласною державною адміністрацією), в межах якого було закуплене серверне обладнання для 4 пілотних громад, запуск запланований в IV кварталі 2023 року;

2) облаштування локальної мережі в Бобровицькій міській раді для впровадження е-документообігу;

3) запуск Платформи СВОЇ (чат-бот, модуль е-черги).

3. Цифровізація освіти: запроваджено проект е-щоденники та е-журнали в Менській та Бобровицькій громадах.

4. Підтримка непілотних громад Програми: надання комп'ютерного обладнання ЦНАП Семенівської громади для відновлення діяльності після ракетного обстрілу муніципальних приміщень (вересень 2023 року).

У рамках проекту «Людський вимір», що реалізується Міжнародною організацією з міграції (МОМ) за фінансування Уряду Канади, Куликівською селищною громадою впроваджується проект «Встановлення електронної системи голосування для депутатів селищної ради».

Стан інформатизації та цифровізації органів виконавчої влади.

Фактором ефективної роботи органів виконавчої влади є наявність сучасного матеріально-технічного забезпечення: персональних комп'ютерів, периферії, ліцензійного програмного забезпечення, надійних локальних телекомунікаційних систем.

На даний час забезпеченість комп'ютерною технікою апарату Чернігівської обласної державної адміністрації становить 100%. Всі комп'ютери підключені до локальної мережі, що дозволяє мати доступ на всіх робочих місцях до мережі Internet, електронної пошти, мережевих програмних комплексів.

Разом з тим, у більш складному стані щодо рівня інформатизації знаходяться районні державні адміністрації та структурні підрозділи обласної державної адміністрації, у забезпеченні яких рівень морально застарілої комп'ютерної техніки у середньому сягає 34%. Складна ситуація з легалізацією пропрієтарних комп'ютерних програм, що використовуються в роботі органів виконавчої влади області. Так, за результатами щорічної інвентаризації комп'ютерних програм в обласній державній адміністрації, її структурних підрозділах та районних державних адміністраціях, необхідне придбання ліцензій або зміни на вільне програмне забезпечення на 663 примірники операційних систем на сучасних комп'ютерах, 287 – на застарілих, а також 1174 примірники прикладних програм на сучасних комп'ютерах, 419 – на застарілих.

Основними завданнями програм інформатизації попередніх періодів було визначено розробку та забезпечення розвитку сучасної комунікаційної інфраструктури органів державної влади та управління, створення та технічну підтримку Єдиної інформаційної системи органів державного управління області (ЄІСОДУ), технічну підтримку ІР-телефонії, підтримку та розвиток системи електронного документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису, розвиток та технічну підтримку вебсайтів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області, підтримку розвитку відкритих даних, автоматизацію процесів бухгалтерського обліку та інше.

В межах реалізації завдань програми в попередніх періодах у сфері інформатизації області вдалося досягти певних зрушень. Зокрема, створені локальні мережі у всіх районних державних адміністраціях.

Районні державні адміністрації та структурні підрозділи обласної державної адміністрації оснащені типовим програмним забезпеченням з діловодства та контролю виконання розпорядчих документів, системою автоматизації бухгалтерського обліку.

Створена та розвивається корпоративна мережа обласної державної адміністрації до якої за технологією ІР VPN на швидкості від 40 Мбіт/сек. до 100 Мбіт/сек. підключені її структурні підрозділи, районні державні адміністрації та деякі об'єднані територіальні громади. Сервісами цієї мережі є служба обміну миттєвими повідомленнями, система електронного документообігу, впроваджені елементи ІР телефонії.

В межах діяльності Програми EGAP було облаштовано серверне приміщення Чернігівської обласної державної адміністрації відповідно до вимог безпеки (придбані та встановлені кондиціонери в червні-липні 2023 року).

Обласна державна адміністрація, її структурні підрозділи, райдержадміністрації висвітлюють свою діяльність у мережі Інтернет через власні офіційні вебсайти, які об'єднані між собою в єдине портальне рішення. Створена та розвивається єдина інформаційна система органів державного управління (ЄІСОДУ).

Завдяки підтримці французької агенції з міжнародного технічного

співробітництва Expertise France, яка підпорядковується Міністерствам Європи, закордонних справ, економіки, фінансів, промислового та цифрового суверенітету Франції, у 2024 році в області планується реалізація програми технічної допомоги «mAIDan Ukraine»/«Майдан в Україні». Серед напрямків проєкту: відновлення; євроінтеграція у сферах охорони здоров'я, транспорту, урбаністики, діджиталізації та врядування.

Крім того, у регіоні реалізується пілотний проєкт СП EGIS VilleseTransports/DassaultSystèmes/B4 D&E «Виконання діагностики та розробки цифрової платформи для відновлення України».

Основним результатом реалізації проєкту буде комплекс заходів із діагностики руйнувань від війни в межах Чернігівської області, розроблення комплексної оцінки постраждалих територій та оцінки потенційної вартості реконструкції, а також проведення містобудівної діагностики Чернігова (розроблення стратегічного майстерплану пріоритетного району міста, створення проєктів QIP «Проєкт швидкого впливу»).

Стан розвитку е-демократії та е-участі на території області

Інформація про діяльність органів державної влади в області висвітлюється на офіційних вебсайтах Чернігівської обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій та територіальних громад, структурних підрозділів Чернігівської обласної державної адміністрації, а також на сторінках соціальних мереж Facebook, Youtube тощо. Інформаційне наповнення цих вебресурсів здійснюється відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3 «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади». Вебресурси органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області забезпечують інформування населення щодо діяльності органів виконавчої влади області; доступ до публічної інформації та відкритих даних; комунікацію між владою та громадянами; отримання реакції населення на діяльність влади; контроль та участь громадян у розробці та реалізації державної політики; повернення довіри громадян до інститутів та посадових осіб виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; надання електронних послуг.

В області проводиться робота із забезпечення розвитку відкритих даних. Чернігівською обласною державною адміністрацією, Чернігівською обласною радою, структурними підрозділами Чернігівської обласної державної адміністрації, районними державними адміністраціями, відповідно до вимог чинного законодавства України до повномасштабного вторгнення рф в Україну систематично оприлюднювались набори відкритих даних на вебпорталі відкритих даних <http://data.gov.ua>.

Територіальні громади області в більшості були зареєстровані на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних, оприлюднювали та систематично оновлювали набори відкритих даних відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних». Наразі

не всі громади відновили публікацію відкритих даних, рекомендованих до оприлюднення, що унеможлиблює доступ громадськості до інформації про діяльність даних територіальних громад. Робота з відновлення публікації відкритих даних триває і буде активізовуватись залежно від безпекової ситуації.

Основними проблемами у сфері електронної демократії вважаються:

відсутність необхідної для громадян і передбаченої законом для оприлюднення інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, що не сприяє участі мешканців у розвитку місцевого самоврядування;

неналежне оприлюднення інформації на сайтах органів місцевого самоврядування ускладнює доступ до публічної інформації;

відсутність на сайтах органів місцевого самоврядування та районних державних адміністрацій інформації про громадську експертизу, даних про регуляторну політику, консультацій з громадськістю, звітів про виконання цільових програм, інформації для ВПО тощо;

незадовільний стан публікації відкритих даних.

Стан безпеки та захисту інформації

Безпека роботи з інформацією у зв'язку з повномасштабною агресією РФ набула гострої актуальності. Зростаючі кібератаки на державні та приватні підприємства, установи й організації стають звичайним явищем.

За таких умов створилися можливості витоку інформації, порушення її цілісності, спотворення та блокування.

Відсутність комплексної системи захисту інформації у більшості органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, відсутність підрозділів та/або фахівців із захисту інформації, недостатня або взагалі відсутня захищеність ІТ інфраструктури – фактори, що безпосередньо впливають на стан безпеки інформаційних ресурсів.

Така ситуація не дозволяє ефективно протидіяти та запобігати кіберзагрозам, не забезпечує виконання вимог чинного законодавства у сфері технічного захисту інформації, створює передумови для витоку, модифікації та знищення інформації, здійснення кібератак.

У зв'язку з наявними проблемами захисту інформації обласна державна адміністрація вбачає свою консолідуючу роль у роботі з органами місцевого самоврядування та органами державного управління області в цьому напрямку. Передбачається надання технічних консультацій, проведення практичних навчань та тренінгів відповідальних представників органів місцевого самоврядування з питань кібергігієни та кіберзахисту, що має сприяти покращенню результативності захисту даних, оперативному реагуванню та вирішенню питань кіберзагрози.

Safety Smart Region

Безпека регіону пов'язана не лише з контролем та спостереженням за дорожнім рухом, має розглядатися в більш широкому сенсі та є однією з пріоритетних задач. Відсутність дієвого контролю та опрацювання даних, отриманих із систем відеоспостереження, дорожніх контролерів, телеметрії, датчиків та інших спеціалізованих засобів, перешкоджає оперативному

реагуванню на аварії та управлінню ситуаціями. Відсутність комплексних інформаційних систем значно ускладнює роботу диспетчерів з координації руху транспортних потоків, звільнення автошляхів для машин швидкої допомоги та аварійних служб, здійснення оперативного спостереження за транспортними засобами. Швидкість реагування на надзвичайні ситуації повинна відповідати світовим стандартам щодо швидкості та комплексності надання таких послуг. Також потребує нових підходів система оперативного оповіщення громадян про екстрені та надзвичайні ситуації в регіоні. Тому питання побудови ефективного безпечного та розумного середовища довели свою актуальність протягом останніх років. Побудова таких систем ґрунтується на застосуванні ІТ- та цифрових технологій, отже лежить в площині завдань програми інформатизації.

Проте територіальні особливості та наслідки повномасштабного вторгнення РФ на територію області наразі не дозволяють здійснити всі необхідні та бажані заходи з напрямку «Безпечний розумний регіон». Після завершення воєнного стану планується доповнити програму заходами з цього напрямку, зокрема, розробити технічне завдання на побудову ІКС «Безпечний розумний регіон» з врахуванням вже наявних елементів загальної безпеки (камери відеоспостереження в територіальних громадах, системи оповіщення, системи контролю за станом повітря тощо) та поточних потреб регіону.

III. Головна мета, завдання та пріоритетні напрями інформатизації області

Головною метою інформатизації регіону є сприяння його соціально-економічному розвитку, підвищення рівня безпеки та якості життя громадян шляхом впровадження сучасних та перспективних інформаційних технологій в усі сфери життєдіяльності регіону, забезпечення рівності громадян в дотриманні їх конституційних прав незалежно від місця їх проживання, розбудова інформаційного суспільства та регіональної складової інформаційної системи «Електронний уряд», удосконалення системи забезпечення місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування повною й достовірною інформацією для підтримки процесів прийняття управлінських рішень, створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб громадян шляхом впровадження інноваційних підходів, інструментів та технологій е-урядування, е-демократії, інших сучасних ІКТ.

Основними пріоритетними завданнями Програми у 2024–2026 роках визначені:

- розвиток інформаційно-комунікаційної інфраструктури;

- підтримка в належному робочому стані та забезпечення функціонування існуючих інформаційних систем, комунікаційних мереж, комп'ютерного, серверного та мережевого обладнання та робочих місць;

- розвиток цифрових можливостей, впровадження цифрових технологій у сферах публічного управління, освіти, охорони здоров'я, культури, сільського господарства;

- подальше впровадження технологій е-урядування та е-демократії в органах

виконавчої влади та місцевого самоврядування області, формування системи регіональних електронних інформаційних ресурсів;

організація технічного захисту інформації та інформаційної безпеки;

цифрова освіта державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Пріоритетними напрямами інформатизації визначено:

організаційне та методичне забезпечення Програми;

забезпечення стабільного функціонування та подальшого розвитку інформаційно-комунікаційного середовища регіону;

розвиток регіональної складової електронної інформаційної системи «Електронний уряд»;

забезпечення технічного захисту інформації, розбудова безпечного середовища;

підвищення цифрової грамотності суб'єктів владних повноважень.

Завдання та пріоритетні напрями цієї програми визначені за результатами проведеного аналізу стану інформатизації та цифровізації регіону і узгоджуються з оперативними цілями та завданнями Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Чернігівської обласної ради від 18.12.2019 № 4-21/VII.

Завдання інформатизації та цифровізації плануються та виконуються не виключно в межах програми інформатизації регіону, а й в інших цільових програмах області.

IV. Принципи формування та виконання Програми

Реалізація Програми здійснюється з додержанням таких основних принципів:

узгодженості регіональних пріоритетів інформатизації з основними напрямами соціально-економічного розвитку області та Національної програми інформатизації;

спадковості, поступовості та безперервності реалізації визначених завдань, проектів, робіт програми;

відкритості та прозорості процесу виконання завдань, проектів, робіт програми;

системності, комплексності, взаємоузгодженості та наукової обґрунтованості завдань, проектів та робіт програми;

випереджаючого розвитку нормативно-правової бази регулювання відносин учасників створення та реалізації Програми;

моніторингу, оцінювання та обліку виконання завдань, проектів, робіт програми з метою своєчасного перерозподілу та концентрації ресурсів на користь найбільш результативних напрямів інформатизації.

V. Організаційне забезпечення виконання Програми, координація та контроль за ходом її виконання

Договори (контракти) з виконання завдань (робіт) програми укладаються на бюджетний рік відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель.

Функції державного замовника та координація робіт щодо виконання

завдань Програми покладаються на Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Чернігівської обласної державної адміністрації.

Заходи до Програми можуть бути скориговані з урахуванням потреб, тенденцій у сфері інформатизації та цифровізації держави, соціально-економічних та фінансових можливостей бюджету області згідно з чинним законодавством.

Виконавці Програми щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, надають інформацію/звітують про виконання заходів керівнику/визначеному відповідальному підрозділу.

Зведені звіти про хід виконання завдань (робіт) Програми інформатизації надаються генеральному державному замовнику Національної програми інформатизації в особі Міністерства цифрової трансформації України щорічно, до 15 числа місяця, що настає за звітним.

Безпосередній контроль за виконанням заходів і завдань Програми здійснює відповідальний виконавець, за цільовим та ефективним використанням коштів – головний розпорядник коштів.

VI. Очікувані результати у сфері інформатизації та їх вплив на соціально-економічний розвиток області

Найважливішими наслідками інформатизації, які визначають успіх у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку, є побудова сучасної системи державного управління, розвиток інформаційно-комунікаційного середовища, пріоритетних напрямів економіки та соціальної сфери, адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування, сприяння становленню інформаційного суспільства.

Очікувані результати практичного впровадження завдань Програми:

забезпечення безперервного функціонування регіональних електронних інформаційних ресурсів та подальший розвиток інформаційно-комунікаційного середовища регіону;

підвищення оперативності та ефективності прийняття управлінських рішень керівництвом Чернігівської обласної ради та Чернігівської обласної державної адміністрації, забезпечення доступу спеціалістів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування до оперативних інформаційних та аналітичних баз даних; впровадження системи електронного документообігу й електронного цифрового підпису в усіх структурних підрозділах Чернігівської обласної державної адміністрації та районних державних адміністраціях області;

розгортання та забезпечення діяльності на території області Інтернет-приймалень в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування області;

підключення до системи електронного документообігу та масштабування підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ) органів місцевого самоврядування області;

розвиток Геопорталу відкритих даних області;

впровадження е-сервісів для громадян у сфері освіти, охорони здоров'я, культури тощо;

впровадження інформаційних та цифрових технологій з метою подолання «електронної нерівності» між містами та сільськими населеними пунктами області;

забезпечення захисту інформаційно-комунікаційної інфраструктури області.

Виконання заходів програми, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери діяльності дозволить забезпечити розвиток інформаційного суспільства в Чернігівській області, інтегрувати область до світового інформаційного простору, забезпечити сталий розвиток економіки області.

Начальник Відділу з питань цифрового
розвитку, цифрових трансформацій
і цифровізації обласної державної адміністрації

Олександр КЛИМЕНОК

Ресурсне забезпечення Програми інформатизації Чернігівської області на 2024-2026 роки

Обсяг коштів, що пропонується залучити на виконання Програми	Один етап виконання програми			Усього витрат на виконання Програми, тис. грн
	2024 рік тис. грн	2025 рік тис. грн	2026 рік тис. грн	
Обсяг ресурсів, всього	13657,0	13392,0	12413,0	39462,0
у тому числі:				
обласний бюджет	2257,0	1992,0	2013,0	6262,0
інші джерела	11400,0	11400,0	10400,0	33200,0

Начальник Відділу з питань цифрового розвитку,
цифрових трансформацій і цифровізації
обласної державної адміністрації

Олександр КЛИМЕНОК

ПЕРЕЛІК

завдань і заходів Програми інформатизації Чернігівської області на 2024-2026 роки

Перелік заходів Програми	Строки виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансових ресурсів, тис. грн. у тому числі за роками				Очікуваний результат від виконання заходу
				разом	2024	2025	2026	
1. Організаційне та методичне забезпечення інформатизації в регіоні								
1.1. Оцінка стану електронної та цифрової готовності області за визначеними показниками	2024–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Чернігівської обласної державної адміністрації, структурні підрозділи Чернігівської обласної державної адміністрації (далі - ОДА), сільські, селищні, міські ради (за згодою)		Не потребує фінансування				Актуалізовано дані щодо стану інформатизації територіальних громад; оцінено стан цифрового розвитку галузі освіти, культури, охорони здоров'я тощо
1.2. Проведення щорічної інвентаризації інформаційних та програмно-технічних ресурсів структурних підрозділів ОДА, районних державних адміністрацій	2024–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування				Створено та актуалізовано реєстр регіональних інформаційних ресурсів

(далі - РДА)					
1.3.Розробка нормативно-правових та організаційно-технічних документів з питань організації виконання програми, впровадження, адміністрування інформаційних систем, програмно-технічних комплексів, засобів інформатизації, механізмів інтеграції систем, організації захисту інформації в комунікаційних системах.	2024–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Удосконалено нормативно-правову базу Програми інформатизації
1.4. Визначення ключових напрямків та проведення ІТ-аудиту в області	2025	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Розроблено план поетапного переходу з використання програмного забезпечення (далі - ПЗ) походженням з країни-агресора та підсанкційного на ПЗ українських розробників або походженням з країн-партнерів
1.5. Розробка методичних рекомендацій та надання практичної допомоги під час формування програм інформатизації та цифровізації органів місцевого самоврядування (далі – ОМС)	2024–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Уніфіковано та узгоджено завдання інформатизації та цифровізації; підвищено ефективність використання коштів обласного та місцевих бюджетів на заходи з упровадження інформаційних технологій
1.6. Проведення регіональних семінарів, відеоконференцій за участю керівників органів влади, вчених та представників бізнесу з питань впровадження новітніх ІТ- та цифрових технологій в діяльність органів виконавчої влади, ОМС, питань розвитку інформаційного	2025–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Інші джерела	В межах фінансування	Залучено широке коло фахівців із відповідних сфер (науковців, керівників, виробників, економістів, маркетологів, соціологів, викладачів тощо) і громадськості до формування регіональної політики та розв'язання проблем розвитку

суспільства									інформаційного суспільства
Всього за напрямом 1	обласний бюджет		-	-	-	-			
	бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	-	-	-			
	інші джерела		-	-	-	-			
2. Забезпечення стабільного функціонування та подальшого розвитку інформаційно-комунікаційного середовища регіону									
2.1. Проведення оцінки стану покриття широкопуговим інтернетом території області	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування				Актуалізовано дані щодо покриття широкопуговим інтернетом території області	
2.2. Забезпечення сталого доступу до високошвидкісного Інтернету всіх населених пунктів (насамперед сільських та малих міст)	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)	Інші джерела	В межах фінансування				Забезпечено безперешкодний доступ до інформації та цифрових послуг, створено умови для ринкової конкуренції між провайдерами	
2.3. Забезпечення функціонування та розвитку корпоративної мережі органів виконавчої влади та ОМС області за допомогою технологій швидкісної передачі даних з використанням надійних каналів зв'язку та інше	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)	Обласний бюджет	946,0	454,0	260,0	232,0	Забезпечено доступ до загальнообласних інформаційних ресурсів, у тому числі до мережі Інтернет, органів місцевої виконавчої влади та ОМС	
2.4. Придбання комп'ютерного, офісного, серверного та мережевого	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку,	Інші джерела	12000,0	4000,0	4000,0	4000,0	Забезпечено належний рівень забезпечення комп'ютерною	

обладнання та устаткування		цифрових трансформацій цифровізації ОДА						технікою, серверним та мережевим обладнанням для ефективного та стабільного виконання функцій державного управління
2.5. Придбання ліцензійного програмного забезпечення та застосування програмного забезпечення з відкритим кодом, в т.ч. операційних систем та офісних додатків у структурних підрозділах ОДА та органах виконавчої влади області	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Інші джерела	7200,0	2400,0	2400,0	2400,0	Забезпечено належний рівень захисту інформаційних ресурсів, стабільність роботи інформаційних систем та баз даних, дотримання вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права»
2.6. Здійснення легалізації встановленого програмного забезпечення (операційні системи, офісне програмне забезпечення, антивірусні програми) в органах виконавчої влади області	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	14000,0	5000,0	5000,0	4000,0	Забезпечено вимоги чинного законодавства в сфері інтелектуальної власності та авторського права, виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1433 «Про затвердження Порядку використання комп'ютерних програм в органах виконавчої влади», розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2002 № 247-р «Про затвердження Концепції легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням»
2.7. Масштабування, модернізація та технічна підтримка системи автоматизованого бухгалтерського обліку органів виконавчої влади	2024–2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Обласний бюджет	2133,0	624,0	711,0	798,0	Забезпечено функціонування та підвищення оперативності бухгалтерського обліку

області		цифровізації ОДА, відділ фінансового забезпечення апарату ОДА, РДА						
2.8. Стимулювання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (електронна сільська громада)	2025 – 2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)	Бюджети ОМС				В межах фінансування	Розроблено модульні уніфіковані ІТ- та цифрові рішення для сільських громад та забезпечено подальше їх впровадження
Всього за напрямом 2		обласний бюджет		3079,0	1078,0	971,0	1030,0	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	-	-	-	
		Інші джерела		33200,0	11400,0	11400,0	10400,0	
3. Розвиток регіональної складової електронної інформаційної системи «Електронний уряд»								
3.1. Розвиток системи електронного документообігу, впровадження технології використання електронного підпису з метою переходу на безпаперовий документообіг, створення можливостей прийняття та обробки електронних звернень громадян до державних установ, отримання адміністративних послуг в електронному вигляді тощо	2024 – 2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою), обласна рада (за згодою)	Обласний бюджет	946,0	454,0	260,0	232,0	Забезпечено функціонування документообігу в обласній раді, сільських, селищних, міських радах, РДА та структурних підрозділах ОДА. Забезпечено взаємодію підприємців, громадян та органів управління з реалізацією прийняття електронних звернень громадян, надання адміністративних послуг
3.2. Масштабування підключення до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (далі - СЕВ ОВВ) та ОМС області	2024 – 2025	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і						Забезпечено швидку взаємодію та обмін інформацією між органами державного управління області та ОМС

		цифровізації ОДА/ОВА, сільські, селищні, міські ради (за згодою), обласна рада (за згодою)						
3.3. Технічна підтримка вебпорталу області «Електронна Чернігівщина»	2024 – 2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Обласний бюджет	935,0	283,0	311,0	341,0	Забезпечено розвиток системи послуг населенню через мережу Інтернет. Забезпечено працездатність сайтів РДА, ОДА та її структурних підрозділів
3.4. Розвиток відкритих даних: Розвиток Геопорталу містобудівного кадастру Чернігівської області, забезпечення функціонування програмного інтерфейсу для автоматичної публікації наборів відкритих даних, які знаходяться в інформаційних системах органів виконавчої влади області тощо	2024 - 2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	-	-	-	Забезпечено доступ до інформації, що перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом України «Про доступ до публічної інформації», та інформації, що становить суспільний інтерес
3.5. Організація навчання фахівців виконавчих органів області та ОМС з питань е-урядування та е-демократії	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	-	-	-	Підвищено рівень обізнаності, можливостей застосування та просування елементів е-урядування та е-демократії
3.6. Організація підключення органів виконавчої влади та ОМС області до нових сервісів, систем та реєстрів, розроблених центральними органами виконавчої влади	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА,	Інші джерела	-	-	-	-	Забезпечено доступ органів виконавчої влади та ОМС області до нових сервісів, систем та реєстрів, розроблених центральними органами

		структурні підрозділи ОДА, РДА						виконавчої влади
3.7. Участь у спільних проектах (програмах), спрямованих на розвиток е-урядування, з українськими, міжнародними громадськими організаціями й фондами	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	-	-	-	Залучено кошти міжнародних установ на умовах співфінансування для реалізації заходів інформатизації регіону та проведення досліджень у цьому напрямі
3.8. Забезпечення публічності та прозорості діяльності ОДА, РДА	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування				Оперативно висвітлено інформацію, яка знаходиться у розпорядженні ОДА, РДА на сайтах та в мережі Інтернет
3.9. Створення інструменту візуалізації об'єктивної інформації в різних галузях області (дашбордів)	2024-2026	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування				Визначено пріоритетні напрямки для оприлюднення інформації на дашбордах, створено систему візуалізації даних у сферах медицини, освіти, туризму, екології, агропромислового комплексу тощо
Всього за напрямом 3		обласний бюджет		1881,0	737,0	571,0	573,0	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	-	-	-	
		інші джерела		-	-	-	-	
4. Забезпечення технічного захисту інформації, розбудова безпечного середовища								
4.1. Реконструкція серверного приміщення обласного центру обробки даних (далі - ЦОД)	2025-2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, обласна рада (за	Обласний бюджет, інші джерела	В межах фінансування				Приведено стан серверного приміщення обласного ЦОД у відповідність вимогам безпеки та надійного функціонування,

		згодою)						визначених чинними нормативно-правовими актами
4.2. Придбання, заміна та підтримка безперебійного функціонування обладнання для телекомунікаційний центр (далі - ТКЦ) області	2024–2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, обласна рада (за згодою)	Обласний бюджет	602,0	192,0	200,0	210,0	Забезпечено безперебійне та безаварійне функціонування сучасної системи регіональних інформаційних ресурсів
4.3. Здійснення заходів з технічного захисту інформації в автоматизованих інформаційних та інформаційно-комунікаційних системах органів виконавчої влади та ОМС області	2024–2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Обласний бюджет	700,0	250,0	250,0	200,0	Забезпечено гарантії відповідності рівня захищеності інформації вимогам нормативних документів; одержання об'єктивної оцінки рівня захищеності інформації через систему державної експертизи та атестації
4.4. Оцінка та підвищення навичок у сфері захисту даних (інформаційної безпеки)	2024–2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА		Не потребує фінансування				Призначено відповідальних за технічний захист інформації в комунальних установах та підприємствах, організовано навчання як відповідальних працівників, так і працюючих в органах виконавчої влади та ОМС навичкам з кібербезпеки, забезпечено покращення результативності захисту даних, встановлено вимоги до аудиторів інформаційної безпеки, визначення порядку їх атестації та переатестації, проведення навчань щодо надзвичайних ситуацій та інцидентів у кіберпросторі
Всього за напрямом 4		обласний бюджет		1302,0	442,0	450,0	410,0	
		бюджети сільських, селищних,		-	-	-	-	

		міських територіальних громад						
		інші джерела	-	-	-	-		
5. Підвищення цифрової грамотності суб'єктів владних повноважень								
5.1. Участь у всеукраїнських науково-практичних конференціях, регіональних семінарах, круглих столах, відеоконференціях щодо впровадження та подальшого застосування ІТ-рішень для кіберзахисту інформаційних ресурсів	2024–2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	-	-	-	
5.2. Проведення навчань профільних фахівців ОДА, РДА та ОМС з питань дотримання інформаційної та кібергігієни	2024–2026	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування				Підвищено професійний рівень відповідальних фахівців щодо забезпечення захисту даних
Всього за напрямом 5	обласний бюджет			-	-	-	-	
	бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад			-	-	-	-	
	інші джерела			-	-	-	-	
Всього за напрямками:	обласний бюджет			6262,0	2257,0	1992,0	2013,0	
	бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад			-	-	-	-	
	інші джерела			33200,0	11400,0	11400,0	10400,0	

Начальник Відділу з питань цифрового розвитку,
цифрових трансформацій і цифровізації
обласної державної адміністрації

Олександр КЛИМЕНОК

ПЕРЕЛІК

завдань і заходів Програми інформатизації Чернігівської області на 2024 рік

Перелік заходів Програми	Строки виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансових ресурсів, тис. грн.	Очікуваний результат від виконання заходу
1. Організаційне та методичне забезпечення інформатизації в регіоні					
1.1. Оцінка стану електронної та цифрової готовності області за визначеними показниками	I квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)		Не потребує фінансування	Актуалізовано дані щодо стану інформатизації сільських, селищних, міських рад; оцінено стан цифрового розвитку галузі освіти, культури, охорони здоров'я тощо
1.2. Проведення щорічної інвентаризації інформаційних та програмно-технічних ресурсів структурних підрозділів ОДА, РДА	I квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Створено та актуалізовано реєстр регіональних інформаційних ресурсів
1.3. Розробка нормативно-правових та організаційно-технічних документів з питань організації виконання програми, впровадження, адміністрування інформаційних систем, програмно-технічних комплексів, засобів інформатизації, механізмів інтеграції систем,	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Удосконалено нормативно-правову базу Програми інформатизації

організації захисту інформації в комунікаційних системах					
1.4. Розробка методичних рекомендацій та надання практичної допомоги під час формування програм інформатизації та цифровізації ОМС	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Уніфіковано та узгоджено завдання інформатизації та цифровізації; підвищено ефективність використання коштів обласного та місцевих бюджетів на заходи з упровадження інформаційних технологій
1.5. Проведення регіональних семінарів, відеоконференцій за участю керівників органів влади, вчених та представників бізнесу з питань впровадження новітніх ІТ- та цифрових технологій в діяльність органів виконавчої влади, ОМС, питань розвитку інформаційного суспільства	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Інші джерела	В межах фінансування	Залучено широке коло фахівців із відповідних сфер (науковців, керівників, виробників, економістів, маркетологів, соціологів, викладачів тощо) і громадськості до формування регіональної політики та розв'язання проблем розвитку інформаційного суспільства
Всього за напрямом 1		обласний бюджет		-	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	
		інші джерела		-	
2. Забезпечення стабільного функціонування та подальшого розвитку інформаційно-комунікаційного середовища регіону					
2.1. Проведення оцінки стану покриття широкопasmовим інтернетом території області	I квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА		Не потребує фінансування	Актуалізовано дані щодо покриття широкопasmовим інтернетом території області
2.2. Забезпечення сталого доступу до високошвидкісного Інтернету всіх населених пунктів (насамперед сільських та малих міст)	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські		В межах фінансування	Забезпечено безперешкодний доступ до інформації та цифрових послуг, створено умови для ринкової конкуренції між провайдерами

		ради (за згодою)			
2.3. Забезпечення функціонування та розвитку корпоративної мережі органів виконавчої влади та ОМС області за допомогою технологій швидкісної передачі даних з використанням надійних каналів зв'язку та інше	протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)	Обласний бюджет	454,0	Забезпечено доступ до загальнообласних інформаційних ресурсів, у тому числі до мережі Інтернет, органів місцевої виконавчої влади та ОМС
2.4. Придбання комп'ютерного, офісного, серверного та мережевого обладнання та устаткування	IV квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Інші джерела	4000,0	Організовано належний рівень забезпечення комп'ютерною технікою, серверним та мережевим обладнанням для ефективного та стабільного виконання функцій державного управління
2.5. Придбання ліцензійного програмного забезпечення та застосування програмного забезпечення з відкритим кодом, в т.ч. операційних систем та офісних додатків у структурних підрозділах ОДА та органах виконавчої влади області	IV квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА	Інші джерела	2400,0	Забезпечено належний рівень захисту інформаційних ресурсів, стабільність роботи інформаційних систем та баз даних, дотримання вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права»
2.6. Здійснення легалізації встановленого програмного забезпечення (операційні системи, офісне програмне забезпечення, антивірусні програми) в органах виконавчої влади області	IV квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	5000,0	Забезпечено вимоги чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності та авторського права, виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1433 «Про затвердження Порядку використання комп'ютерних програм в органах виконавчої влади», розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2002 № 247-р «Про затвердження

					Концепції легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням»
2.7. Масштабування, модернізація та технічна підтримка системи автоматизованого бухгалтерського обліку органів виконавчої влади області	II квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, відділ фінансового забезпечення апарату ОДА, РДА	Обласний бюджет	624,0	Забезпечено функціонування та підвищення оперативності бухгалтерського обліку
2.8. Стимулювання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (електронна сільська громада)	III квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою)	Обласний бюджет, бюджети ОМС	В межах фінансування	Розроблено модульні уніфікованих ІТ-та цифрові рішення для сільських територіальних громад та подальше їх впровадження
Всього за напрямом 2		обласний бюджет		1078,0	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	
		інші джерела		11400,0	
3. Розвиток регіональної складової електронної інформаційної системи «Електронний уряд»					
3.1. Розвиток системи електронного документообігу, впровадження технології використання електронного підпису з метою переходу на безпаперовий документообіг, створення можливостей прийняття та обробки електронних звернень громадян до державних установ, отримання адміністративних послуг в електронному вигляді тощо	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою), обласна рада (за згодою)	Обласний бюджет	454,0	Забезпечено функціонування документообігу в обласній раді, сільських, селищних, міських радах, РДА та структурних підрозділах ОДА. Забезпечено взаємодію підприємців, громадян та органів управління з реалізацією прийняття електронних звернень громадян, надання адміністративних послуг

3.2. Масштабування підключення до СЕВ ОБВ та ОМС області	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, сільські, селищні, міські ради (за згодою), обласна рада (за згодою)			Забезпечено швидку взаємодію та обмін інформацією між органами державного управління області та ОМС
3.3. Технічна підтримка вебпорталу області «Електронна Чернігівщина»	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Обласний бюджет	283,0	Забезпечено розвиток системи послуг населенню через мережу Інтернет. Забезпечено працездатність сайтів РДА, ОДА та її структурних підрозділів
3.4. Розвиток відкритих даних: Розвиток Геопорталу містобудівного кадастру Чернігівської області, забезпечення функціонування програмного інтерфейсу для автоматичної публікації наборів відкритих даних, які знаходяться в інформаційних системах органів виконавчої влади області тощо	I-III квартал	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	В межах фінансування	Забезпечено доступ до інформації, що перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом України «Про доступ до публічної інформації», та інформації, що становить суспільний інтерес
3.5. Організація навчання фахівців виконавчих органів області та ОМС з питань е-урядування та е-демократії	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	Підвищено рівень обізнаності, можливостей застосування та просування елементів е-урядування та е-демократії
3.6. Організація підключення органів виконавчої влади та органів	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових	Інші джерела	В межах фінансування	Забезпечено доступ органів виконавчої влади та ОМС області до нових сервісів,

місцевого самоврядування області до нових сервісів, систем та реєстрів, розроблених центральними органами виконавчої влади		трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА			систем та реєстрів, розроблених центральними органами виконавчої влади
3.7. Участь у спільних проєктах (програмах), спрямованих на розвиток е-урядування, з українськими, міжнародними громадськими організаціями й фондами	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	-	Залучено кошти міжнародних установ на умовах співфінансування для реалізації заходів інформатизації регіону та проведення досліджень у цьому напрямі
3.8. Забезпечення публічності та прозорості діяльності ОДА, РДА	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування	Оперативно висвітлено інформацію, яка знаходиться у розпорядженні ОДА, РДА на сайтах та в мережі Інтернет
3.9. Створення інструменту візуалізації об'єктивної інформації в різних галузях області (дашбордів)	Протягом року	Відділ з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування	Визначено пріоритети напрямків для оприлюднення інформації на дашбордах, створення систем візуалізації даних у сферах медицини, освіти, туризму, екології, агропромислового комплексу тощо
Всього за напрямом 3		обласний бюджет		737,0	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	
		інші джерела		-	
4. Забезпечення технічного захисту інформації, розбудова безпечного середовища					
4.1. Придбання, заміна та підтримка безперебійного функціонування обладнання для ТКЦ області	III квартал	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, обласна рада (за згодою)	Обласний бюджет	192,0	Забезпечено безперебійне та безаварійного функціонування сучасної системи регіональних інформаційних ресурсів

4.2. Здійснення заходів з технічного захисту інформації в автоматизованих інформаційних та інформаційно-комунікаційних системах органів виконавчої влади та ОМС області	IV квартал	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Обласний бюджет	250,0	Забезпечено гарантії відповідності рівня захищеності інформації вимогам нормативних документів; одержання об'єктивної оцінки рівня захищеності інформації через систему державної експертизи та атестації
4.3. Оцінка та підвищення навичок у сфері захисту даних (інформаційної безпеки)	I квартал	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА		Не потребує фінансування	Призначено відповідальних за технічний захист інформації в комунальних установах та підприємствах, організація навчання як відповідальних працівників, так і працюючих в органах виконавчої влади та ОМС навичкам з кібербезпеки, забезпечено покращення результативності захисту даних, встановлення вимог до аудиторів інформаційної безпеки, визначення порядку їх атестації та переатестації, проведення навчань щодо надзвичайних ситуацій та інцидентів у кіберпросторі
Всього за напрямом 4	обласний бюджет			442,0	
	бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад			-	
	інші джерела			-	
5. Підвищення цифрової грамотності суб'єктів владних повноважень					
5.1. Участь у всеукраїнських науково-практичних конференціях, регіональних семінарах, круглих столах, відеоконференціях щодо впровадження та подальшого застосування ІТ-рішень для кіберзахисту інформаційних ресурсів	Протягом року	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА	Інші джерела	В межах фінансування	Забезпечено обмін досвідом, набуття нових знань та навичок у відповідній сфері

5.2. Проведення навчань профільних фахівців ОДА, РДА та ОМС з питань дотримання інформаційної та кібергігієни	Протягом року	Відділ інформаційних технологій та кіберзахисту апарату ОДА, структурні підрозділи ОДА, РДА		Не потребує фінансування	Організовано підвищення професійного рівня відповідальних фахівців щодо забезпечення захисту даних
Всього за напрямом 5		обласний бюджет		-	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	
		інші джерела		-	
Всього за напрямками:		обласний бюджет		2257,0	
		бюджети сільських, селищних, міських територіальних громад		-	
		інші джерела		11400,0	

Начальник Відділу з питань цифрового розвитку,
цифрових трансформацій і цифровізації
обласної державної адміністрації

Олександр КЛИМЕНОК